

การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษา
สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2
The Development of a Digital Administrator Model for
Innovation Schools Under the Nakhon Si Thammarat Primary
Education Service Area Office 2

จิราภรณ์ เรืองรักษ์¹, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์² และ ชูศักดิ์ เอกเพชร³
Jiraporn Rueangrak¹, Werayut Chatakan² and Chusak Ekpetch³

Received: 13 December 2025; Revised: 12 January 2026; Accepted: 13 January 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม 2) พัฒนารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม และ 3) ตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน รวม 333 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ 22 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล ความรู้ความสามารถดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล การเป็นพลเมืองดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัล สำหรับองค์ประกอบของการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร โครงสร้างองค์กรนวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร ผู้นำองค์กร วัฒนธรรม ค่านิยมองค์กร และบรรยากาศองค์กร รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน และเงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินรูปแบบพบว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไป

^{1 2 3} หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช; Doctor of Education Program in Educational Administration Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Corresponding Author, E-mail: jijeejiraporn@gmail.com

ได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด องค์ความรู้ที่ได้สะท้อนแนวคิดการบูรณาการภาวะผู้นำดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ; ภาวะผู้นำดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา; องค์กรแห่งนวัตกรรม

Abstract

This research aimed to 1) examine the components of digital leadership of school administrators and school transformation toward an innovation schools, 2) develop a digital leadership model, and 3) validate the developed model. The study employed a research and development approach. The quantitative sample consisted of 333 participants, including school administrators, academic teachers, and teachers, while 22 key informants were involved in the qualitative phase. The research instruments included questionnaires, semi-structured interviews, expert panel discussions, and focus group discussions. Data were analyzed using mean, standard deviation, confirmatory factor analysis, and content analysis.

The results indicated that digital leadership comprises five components: digital vision, digital competence, digital learning culture, digital citizenship, and digital communication. The components of school transformation toward an innovation school consist of six aspects: shared vision, innovation school structure, human resource development, organizational leadership, organizational culture and values, and organizational climate. The developed model consists of principles, objectives, implementation procedures, and success conditions. The evaluation results showed that the model was rated at the highest level in terms of validity, appropriateness, feasibility, and usefulness. The knowledge gained reflects the integration of digital leadership as a key mechanism for sustainably transforming schools into innovation schools.

Keywords: Model Development; Digital Leadership; Digital Administrator; Innovation School

บทนำ

ในบริบทของโลกยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความไม่แน่นอนสูง ทั้งจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ และความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนระบบการพัฒนาและการ

จัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์โลก และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กฤษณพงศ์ กีรติ, 2566) ภายใต้แนวคิดประเทศไทย 4.0 ซึ่งขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560) การเปลี่ยนผ่านสู่สังคมฐานความรู้และเศรษฐกิจดิจิทัล ส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนทั้งในด้านเป้าหมาย กระบวนการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (ธีระ รุญเจริญ, 2553) ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2561-2580 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังคนดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศในยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

การขับเคลื่อนการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันจากเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) ผู้บริหาร จึงต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี หรือที่เรียกว่า “ภาวะผู้นำดิจิทัล” เพื่อสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ บริหารจัดการทรัพยากร พัฒนาบุคลากร และสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทิตานา แคมมณี, 2560; Sheninger, 2014) ทั้งนี้ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2566) ชี้ให้เห็นว่า บทบาทของผู้บริหารการศึกษายุคดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่อนาคต องค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นองค์กรที่ส่งเสริมให้บุคลากรใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาและใช้นวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (Adams et al., 2006; Caldwell & O'Reilly, 2003) งานวิจัยหลายชิ้นชี้ตรงกันว่า ความสำเร็จขององค์กรแห่งนวัตกรรมขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ ซึ่งต้องเป็นผู้นำที่สามารถสร้างความผูกพัน ส่งเสริมความรับผิดชอบ และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กรอย่างเป็นระบบ (วิวัฒน์ชัย ศิริญาณ, 2561; สุขญา โกลมวานิช, 2563)

สำหรับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2, 2568) อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ พบว่ายังมีข้อจำกัดสำคัญทั้งด้านโครงสร้างและนโยบาย บุคลากรและวัฒนธรรมองค์กร ทรัพยากรและงบประมาณ หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงด้านผู้เรียนและผู้ปกครอง ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม

จากบริบทและปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ และยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางเชิงปฏิบัติในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยนี้

1. รูปแบบการวิจัย (Research Design)

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความลึกและรอบด้าน ทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพ โดยบูรณาการจุดแข็งของสองแนวทางเข้าด้วยกัน การวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลจากข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง (2) การพัฒนารูปแบบโดยอาศัยการสังเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้รูปแบบมีความเป็นไปได้ และสอดคล้องกับบริบทจริง และ (3) การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ผ่านการสนทนากลุ่ม ซึ่งทำให้รูปแบบที่ได้มีทั้งหลักฐานเชิงประจักษ์และการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญในภาคปฏิบัติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Samples)

ประชากรของการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 2,475 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 333 คน ซึ่งถือเป็นจำนวนที่เหมาะสมต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ด้วยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารสถานศึกษา รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพ

จำนวน 8 คน เพื่อร่วมให้ข้อมูลเชิงลึกผ่านวิธีการสนทนากลุ่ม ซึ่งช่วยเสริมความสมบูรณ์ของรูปแบบที่พัฒนา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)

การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม 3 ตอน ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและมีโครงสร้างที่ชัดเจน ได้แก่ (1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) แบบวัดระดับความสอดคล้องขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล จำนวน 5 องค์ประกอบ และ (3) แบบวัดองค์ประกอบการยกระดับสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม จำนวน 6 องค์ประกอบ ทั้งนี้ ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือประกอบด้วย การออกแบบข้อคำถามจากตัวบ่งชี้ที่ได้จากทฤษฎีและงานวิจัย การตรวจสอบเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน การคัดเลือกข้อคำถามด้วยค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.50 และการทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha ไม่น้อยกว่า 0.70 ส่วนเครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นตามประเด็นการวิจัยและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย (Data Collection Procedures)

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการด้วยความเป็นทางการ โดยผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อนำส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่วิจัย เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูล และส่งแบบสอบถามเพื่อให้ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนตอบตามความสมัครใจ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนก่อนดำเนินการวิเคราะห์ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาและโครงสร้างของรูปแบบ และใช้การสนทนากลุ่มกับผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพ เพื่อรวบรวมมุมมองเชิงลึกด้านความเป็นไปได้ การนำไปใช้จริง และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบ ซึ่งช่วยให้รูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

5. การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Statistical Analysis)

ข้อมูลเชิงปริมาณถูกวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและระดับความสอดคล้องของตัวบ่งชี้ นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งด้านความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และด้านความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) รวมถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อระบุโครงสร้างที่แท้จริงของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ซึ่งช่วยยืนยันความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อมูลก่อนนำไปพัฒนารูปแบบในขั้นตอนถัดไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis)

ข้อมูลเชิงคุณภาพถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยสกัดประเด็น ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการปรับปรุงและยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัล นอกจากนี้ ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตามเกณฑ์การแปรผลของบุญชม ศรีสะอาด (2560) ซึ่งช่วยยืนยันว่า รูปแบบที่พัฒนาไม่เพียงมีความถูกต้องด้านทฤษฎี แต่ยังมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้จริงในบริบทของสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม เป็นผลจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ดังนี้

องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล 2) ความรู้ความสามารถดิจิทัล 3) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล 4) การเป็นพลเมืองดิจิทัล และ 5) การสื่อสารดิจิทัล

องค์ประกอบยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร 2) โครงสร้างองค์กรนวัตกรรม 3) การพัฒนาบุคลากร 4) ผู้นำองค์กร 5) วัฒนธรรม ค่านิยมองค์กร และ 6) บรรยากาศองค์กร

พบว่า ตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมได้ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม เปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกตัว ดังตารางที่ 1

องค์ประกอบ	\bar{X} = $>$ 3.00	S.D.	C.V. = \leq 20%
ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2			
- วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล	4.51	0.40	8.87
- ความรู้ความสามารถดิจิทัล	4.42	0.42	9.50
- การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	4.52	0.43	9.51
- การเป็นพลเมืองดิจิทัล	4.58	0.41	8.95
- การสื่อสารดิจิทัล	4.52	0.44	9.73
การยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2			
- วิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร	4.55	0.42	10.96
- โครงสร้างองค์กรนวัตกรรม	4.50	0.42	11.07
- การพัฒนาบุคลากร	4.55	0.43	11.09

องค์ประกอบ	\bar{X} = /> 3.00	S.D.	C.V. = /≤ 20%
- ผู้นำองค์กร	4.58	0.43	10.89
- วัฒนธรรม ค่านิยมองค์กร	4.56	0.43	10.02
- บรรยากาศองค์กร	4.56	0.44	11.50

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

ตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษา สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 2 เปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย เท่ากับหรือมากกว่า 3.00 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับหรือต่ำกว่า 20% เพื่อคัดสรร พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบหลัก 47 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล มี 8 ตัวบ่งชี้ 2) ความรู้ความสามารถดิจิทัล มี 10 ตัวบ่งชี้ 3) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล มี 8 ตัวบ่งชี้ 4) การเป็นพลเมืองดิจิทัล มี 13 ตัวบ่งชี้ และ 5) การสื่อสารดิจิทัล มี 8 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ของการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 53 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร มี 8 ตัวบ่งชี้ 2) โครงสร้างองค์กรนวัตกรรม มี 8 ตัวบ่งชี้ 3) การพัฒนาบุคลากร มี 11 ตัวบ่งชี้ 4) ผู้นำองค์กร มี 9 ตัวบ่งชี้ 5) วัฒนธรรม ค่านิยมองค์กร มี 8 ตัวบ่งชี้ และ 6) บรรยากาศองค์กร มี 9 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สามารถพัฒนาตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร เพราะมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกตัว

2. ผลการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต 2

จากการสังเคราะห์ ผลการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ พิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ในเชิงทฤษฎี พร้อมข้อเสนอแนะการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล ต้องประกอบด้วย วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล ความรู้ความสามารถดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล การเป็นพลเมืองดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัล และการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ต้องประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร โครงสร้างองค์กรนวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร ผู้นำองค์กร วัฒนธรรม ค่านิยมองค์กร และบรรยากาศองค์กร ดังภาพที่ 2 นำมาสร้างเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราชเขต 2 ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ภาพ 1 แสดงภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ผลจากการนำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ผ่านการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ผ่านการสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ ได้ผลดังตารางที่ 2

องค์ประกอบของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ	ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์		ระดับ
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
รูปแบบ					
1. ชื่อรูปแบบ	4.89	0.33	5.00	0.00	มากที่สุด
2. หลักการของรูปแบบ	4.75	0.46	4.88	0.35	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.75	0.46	4.88	0.35	มากที่สุด
4. วิธีดำเนินการของรูปแบบ	4.75	0.46	4.75	0.46	มากที่สุด
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.88	0.35	4.88	0.35	มากที่สุด
คู่มือการใช้รูปแบบ					มากที่สุด
ส่วนที่ 1 บทนำ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 รูปแบบและรายละเอียดของรูปแบบ	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด
ส่วนที่ 3 การประเมินผลรูปแบบและแนวทางการนำ	4.95	0.17	5.00	0.00	มากที่สุด
รูปแบบไปใช้					

ตารางที่ 2 ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

จากตารางที่ 2 พบว่า รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในทุกองค์ประกอบ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สามารถอภิปรายผลของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลจากการวิจัยองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีดังนี้

1.1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล ความรู้ความสามารถดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล การเป็นพลเมืองดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัล ทั้งนี้ เพราะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมนั้น มิได้จำกัดอยู่เพียงทักษะการใช้เทคโนโลยีในเชิงเทคนิคเท่านั้น แต่เป็นชุดสมรรถนะเชิงระบบที่เชื่อมโยงทั้งมิติวิสัยทัศน์ ทักษะ วัฒนธรรม ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารเข้าด้วยกันอย่างบูรณาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Sullivan (2017) กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล อาทิ ความรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) และการสื่อสาร เป็นต้น แนวคิดของ สุขญา โกลมวานิช และคณะ (2563) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล คือ การติดต่อสื่อสาร การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และความรู้ทักษะดิจิทัล แนวคิดของ กันทชาติ กุดนอก (2565) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล คือ ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล และการเป็นพลเมืองดิจิทัล นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่ได้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ ธิตาลา (2562) พบว่า องค์ประกอบหลักสำคัญของภาวะผู้นำแบบดิจิทัลของสถานศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล สมรรถนะและความสามารถทางดิจิทัล การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และจริยธรรมองค์กรและสังคมดิจิทัล

1.2 องค์ประกอบของการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม พบว่า องค์ประกอบของการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร โครงสร้างองค์กรนวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร ผู้นำองค์กร วัฒนธรรม ค่านิยมองค์กร และบรรยากาศองค์กร ทั้งนี้ เพราะการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

ไม่ได้เป็นเพียงการสร้างนวัตกรรมเฉพาะกิจ แต่เป็นการพัฒนาเชิงระบบที่ต้องอาศัยทั้งโครงสร้าง วัฒนธรรม ผู้นำ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในองค์กร ซึ่งอยู่ในทิศทางเดียวกับกรอบแนวคิดของหลายทฤษฎีและสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ดังแนวคิดของ Ilomaki & Lakkala (2018) กล่าวถึง สถานศึกษาแห่งนวัตกรรมดิจิทัล มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน และภาวะผู้นำ แนวคิดของ พยัต วุฒิรงค์ (2562) อธิบายถึงองค์ประกอบสำคัญของความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม คือ บรรยากาศในการทำงานที่สนับสนุนการทำงานเป็นทีม มีลักษณะสภาพแวดล้อมขององค์การที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม แนวคิดของสุธรรม ธรรมทัตตานนท์ (2564) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญขององค์กรแห่งนวัตกรรม ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และเป้าหมาย (Vision, Strategy and Goal) โครงสร้างองค์กร (Organization Structure) วัฒนธรรม ค่านิยม และบรรยากาศการทำงาน (Culture, Value and Climate) และผู้นำ (Leader) แนวคิดของภารดี อนันต์นาวิ (2564) สรุปองค์ประกอบขององค์กรแห่งนวัตกรรม ประกอบด้วย วัฒนธรรมองค์กร (Culture) การพัฒนาพลังงานในทรัพยากรมนุษย์ (Human Energy Development) และผู้นำ (Leader)

2. ผลจากการวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีโครงสร้างและองค์ประกอบ คือ ชื่อรูปแบบ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้การที่รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน และเงื่อนไขความสำเร็จอย่างครบถ้วนนั้น ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยมีการพัฒนารูปแบบอย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัยการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ และการตรวจสอบองค์ประกอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้บริหารและครูในพื้นที่ ทำให้สามารถระบุองค์ประกอบของรูปแบบได้อย่างชัดเจน ครบคลุม และเหมาะสมต่อบริบทสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบของบุญชม ศรีสะอาด (2560) กล่าวถึงวิธีการพัฒนารูปแบบว่าผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐานจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกัน หรือเรื่องใกล้เคียงกัน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบรูปแบบ ในการพัฒนารูปแบบนี้จะต้องใช้หลักเหตุผลเป็นหลักสำคัญ และต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยอาจจะคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นมาก่อน แล้วปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลและข้อสังเกตจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือทำการศึกษาองค์ประกอบย่อย หรือตัวแปรแต่ละตัว แล้วทำการพิจารณาเลือกองค์ประกอบย่อย

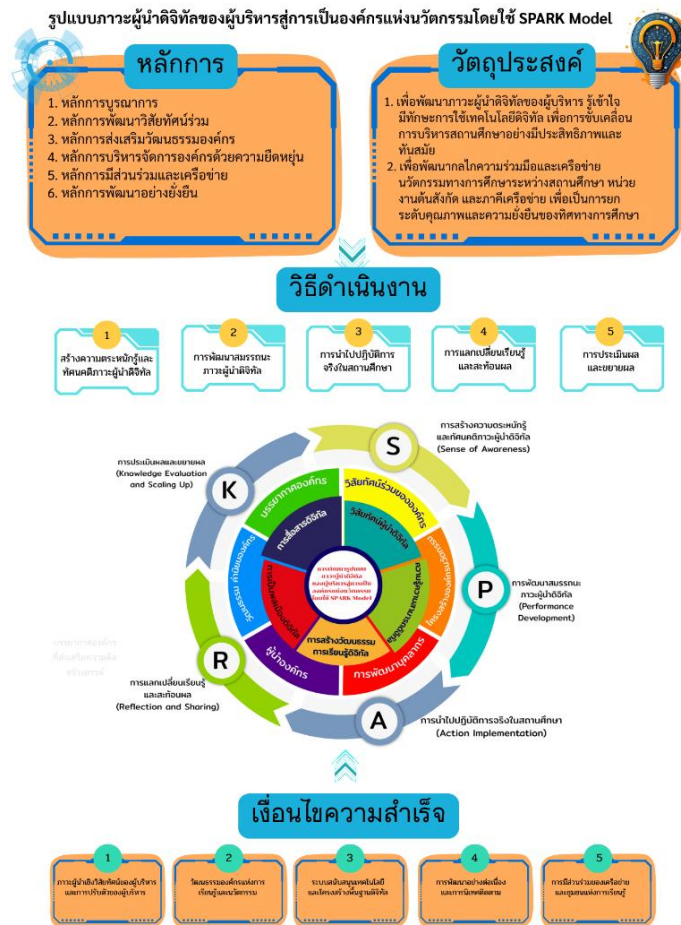
หรือตัวแปรที่สำคัญ นำมาใช้เป็นโครงสร้างของรูปแบบก็ได้ ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นต้องมีขั้นตอนในการพัฒนาที่ชัดเจน และสามารถนำรูปแบบไปใช้ได้ง่าย

3. ผลจากการวิจัยคุณภาพรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่พัฒนาขึ้น ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ทำการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาอย่างเป็นขั้นตอนและเหมาะสม โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและองค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษา การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู วิชาการ และครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 รวมทั้งในการสร้างและพัฒนารูปแบบนั้น มีกรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ของนักวิชาการต่าง ๆ และได้ผ่านการให้ข้อเสนอแนะและการยืนยันรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์มากที่สุดต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างหรือพัฒนารูปแบบของวีรชน บัวพันธ์ (2561) ได้ทำการวิจัยโดยใช้ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงานที่เกิดจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการวิจัย เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมต่อการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายต่อไป ในการศึกษาวิจัยที่ใช้กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่การสร้างเป็นกรอบรูปแบบ จากนั้นทำการสำรวจข้อมูล นำข้อมูลมาร่างรูปแบบ และตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของร่างรูปแบบ แล้วนำไปทดลองใช้ในโรงเรียน เพื่อให้ได้ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ จากนั้นทำการรับรองร่างรูปแบบและเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ในครั้งนี้เป็นรูปแบบที่มีความแปลกใหม่ ความเป็นระบบและชัดเจนในเชิงแนวคิด และวิธีการดำเนินงานผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบอย่างเป็นขั้นตอน และมีการจัดทำคู่มือประกอบการนำไปใช้ ทำให้ผู้บริหาร สามารถศึกษา ทำความเข้าใจ และประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม รูปแบบดังกล่าวมุ่งพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวกด้านภาวะผู้นำดิจิทัล เพื่อใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและสร้างนวัตกรรมภายในองค์กร การ

ออกแบบรูปแบบ ยึดแนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำดิจิทัล องค์กรแห่งนวัตกรรม โดยเริ่มจากการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ปรับให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การกำหนดแผนการพัฒนาแบบขั้นตอน และการสร้างกลไกการสนับสนุนที่ยั่งยืน มีการประเมินคุณภาพของรูปแบบ ภายหลังจากที่ได้ข้อมูลจากการดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ ของรูปแบบ แล้วนำข้อมูลมาพิจารณาข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้สมบูรณ์

ภาพ 2 แสดงรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมโดยใช้ SPARK Model

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีได้เป็นเพียงสมรรถนะด้านเทคโนโลยี หากแต่เป็นกลไกเชิงระบบที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ผู้นำ วัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และโครงสร้างองค์กรนวัตกรรมเข้าด้วยกัน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถยกระดับสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ควรจัดทำแผนพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร ในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ระดับ ความรู้ความสามารถดิจิทัลอยู่ในระดับมาก องค์กรประกอบดิจิทัลที่สำคัญที่ค้นพบในงานวิจัยนี้สำหรับ ผู้นำดิจิทัลประกอบไปด้วย 5 องค์กรประกอบหลัก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารยังมีความต้องการพัฒนาใน ด้านภาวะผู้นำดิจิทัล และในการยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม มีระดับ โครงสร้างองค์กรนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การปรับปรุง โครงสร้างองค์กร นวัตกรรมยังสามารถพัฒนาได้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงและ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม นอกจากนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของบุคลากรระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ บทบาทของเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบสนับสนุนสถานศึกษาในภาพรวม

1.2 ควรมีการศึกษาระบบและกลไกการบริหารจัดการด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ เช่น การใช้ AI การจัดการเรียนรู้ดิจิทัล หรือระบบข้อมูลผู้เรียนอัจฉริยะ โดยเชื่อมโยงกับภาวะผู้นำดิจิทัล ผู้บริหาร เพื่อพัฒนากลไกที่เหมาะสมต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

1.3 ควรมีการต่อยอดองค์ประกอบบางประการของภาวะผู้นำดิจิทัลเพื่อนำมาพัฒนา รูปแบบเฉพาะด้าน เช่น ระบบการนิเทศดิจิทัล ระบบประเมินผลโรงเรียนนวัตกรรม หรือระบบ จัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ เพื่อให้ได้รูปแบบที่เฉพาะเจาะจงและนำไปใช้ได้จริงใน สถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีนโยบาย วิสัยทัศน์ ส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ของครู

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลในการยกระดับ สถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมไปใช้ในสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของบุคลากรระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ บทบาทของเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบสนับสนุนสถานศึกษาในภาพรวม

3.2 ควรมีการศึกษาระบบและกลไกการบริหารจัดการด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ เช่น การใช้ AI การจัดการเรียนรู้ดิจิทัล หรือระบบข้อมูลผู้เรียนอัจฉริยะ โดยเชื่อมโยงกับภาวะผู้นำดิจิทัลผู้บริหาร เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และ

3.3 ควรมีการต่อยอดองค์ประกอบบางประการของภาวะผู้นำดิจิทัลเพื่อนำมาพัฒนา รูปแบบเฉพาะด้าน เช่น ระบบการนิเทศดิจิทัล ระบบประเมินผลโรงเรียนนวัตกรรม หรือระบบจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ เพื่อให้ได้รูปแบบที่เฉพาะเจาะจงและนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณพงศ์ กีรติ. (2566). *นโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาไทย 4.0*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กันตชาติ กุดนอก. (2565). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). *สถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์. (2566). *แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต 2*. (ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- ทิตนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ ธิศาลา. (2562). *องค์ประกอบภาวะผู้นำแบบดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา ในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ, 20(2), 1-15.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พยัต วุฒิรงค์. (2562). *การพัฒนาองค์กรนวัตกรรม: กรณีศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสาร วิจัยทางการศึกษา, 14(1), 45-60.*
- วัฒนชัย ศิริญาณ. (2561). *นวัตกรรมการบริหารและการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วีรชน บัวพันธ์. (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสาร การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 12(3), 77-90.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. (2568). *นโยบายการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.*

- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สุขญา โกลมวานิช. (2563). การจัดการนวัตกรรมในสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 18(4), 101-115.
- สุขญา โกลมวานิช. (2563). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21* (น.700-708). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2564). ปัจจัยสู่ความสำเร็จขององค์กรแห่งนวัตกรรม. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 45(1), 1-20.
- Adams, R., Bessant, J. & Phelps, R. (2006). Innovation Management Measurement: A Review. *International Journal of Management Reviews*, 8(1), 21-47.
- Caldwell, D. F. & O'Reilly, C. A. (2003). The Determinants of Innovative Behavior: A Structural Equation Modeling Approach. *Journal of Applied Psychology*, 88(3), 515-521.
- Ilomaki, L. & Lakkala, M. (2018). Digital Innovation in Schools: A Framework for Understanding and Developing School Practices. *European Journal of Education*, 53(3), 360-374.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Sheninger, E. (2014). *Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times*. USA: Corwin Press.
- Sullivan, S. (2017). *Digital Leadership: The Three Components for Success*. USA: Harvard Business Review.